

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se

Rektorn vid Celsiusskolan
jorgen.norman@uppsala.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Celsiusskolan
i Uppsala kommun

Tillsyn i Celsiusskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Celsiusskolan besöktes av Skolinspektionen den 14 och den 15 maj 2013.

Fakta om skolan

Celsiusskolan är en kommunal gymnasieskola med fyra gymnasieprogram, lokal och nationell idrottsutbildning, introduktionsprogram samt lärlingsutbildning. Våren 2013 fanns vid skolan 876 elever, fördelade på handels- och administrationsprogrammet i årskurserna 1 och 2, ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet i samtliga årskurser, introduktionsprogrammet språkintröduktion samt lärlingsutbildning inom barn- och fritidsprogrammet, byggprogrammet, energiprogrammet, fordonsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet och hotell- och restaurangprogrammet. Lärlingarna går sitt tredje eller fjärde år vid skolan. Från och med läsåret 2013/14 kommer lärlingsutbildningen vid Celsiusskolan att upphöra.

Skolan har en rektor, och tre så kallade programansvariga rektorer. Antal lärare vid skolan är 60. Samtliga lärare är organiserade i ämnesövergripande arbetslag, sammansatta utifrån de elevgrupper de undervisar i. Varje lag har en ansvarig arbetslagsledare. Det finns även ämneslag vid skolan, som leds av ämnesansvariga lärare. Varje klass har en klassföreståndare och varje elev en mentor. Elevhälsan består av skolsköterska, kurator, specialpedagog och studie- och yrkesvägledare. Tillgång till skolläkare och skolpsykolog finns via Uppsala kommun.

Kunskapsresultat

Sammantaget visar den nationella statistiken avseende läsåret 2011/2012 att andelen elever som avslutade sin utbildning vid skolan våren 2012 med lägst godkänt betyg i kärnämneskurserna var 97,4 procent, i karaktärsämneskurserna 93,1 procent och i projektarbete 98,1 procent. En jämförelse mellan skolans resultat på de nationella kursproven och kursbetygen visar att Engelska 5 har den bästa överensstämmelsen, med 76 procent. De flesta elever som fått avvikande betyg på kursen har fått ett lägre betyg. Övriga kurser som jämförts är Matematik 1 A-C, Svenska 1/Svenska som andraspråk 1 och Svenska B/Svenska som andraspråk B. I samtliga av dessa kurser har eleverna i huvudsak fått ett högre, eller ett mycket högre betyg på kursen än vad provresultatet visar. Den mest avvikande kursen är Matematik 1C, där 61,5 procent av eleverna fick ett

högre kursbetyg än resultatet på det nationella provet. Andelen elever som avslutade sin utbildning läsåret 2012 med grundläggande behörighet till universitet och högskola var 85 procent. Motsvarande resultat för riket var 89 procent. Genomsnittligt betygspoäng för Celsiusskolan var 14,1 poäng och för riket 14,3 poäng. En jämförelse över tid visar att betygspoängen under den senaste femårsperioden sänkts med 0,6 poäng.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten vid Celsiusskolan har en del brister som behöver åtgärdas.

Utredningen visar att samverkan mellan skolans lärare i specialidrott och lärarna i övriga ämnen, samt mellan yrkeslärarna i lärlingsutbildningen och lärarna i övriga ämnen är bristfällig. Skolinspektionen bedömer att eleverna av den anledningen kan få svårigheter att nå kunskapskraven i ämnena.

Det saknas även forum för samråd med eleverna i frågor som har betydelse för deras utbildning. Enligt Skolinspektionens bedömning får detta till följd att eleverna inte vet vart de ska vända sig med frågor som, enligt deras uppfattning, behöver förändras eller förtydligas. Vidare finns brister i arbetet med särskilt stöd, vilket kan innebära försämrade studiemöjligheter för eleverna.

Även skolans systematiska kvalitetsarbete uppvisar brister, liksom informationen till elever och vårdnadshavare om elevernas kunskapsutveckling. En skolas kvalitetsarbete är en central del i skolans verksamhet. Om det finns ett fungerande sådant arbete, kan skolan komma tillrätta med brister som gäller utveckling av utbildningen och successivt skapa bättre fungerande strukturer så att eleverna kan nå allt bättre kunskapsresultat.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 7 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna i specialidrott och yrkeslärarna i lärlingsutbildningen samverkar med lärarna i övriga ämnen för att ge eleverna möjlighet att nå utbildningens mål.

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål och för att ge eleverna möjlighet att nå examensmål/ program mål.

Vid intervjuer med skolledning, lärare och elever framkommer att det finns brister i samverkan mellan lärarna i specialidrott och lärarna i övriga ämnen, samt mellan yrkeslärarna i lärlingsutbildningen och lärarna i övriga ämnen.

Av elevintervjun framgår att elever som deltar i specialidrott anser att samverkan mellan lärarna i specialidrott och mellan lärarna i övriga ämnen fungerar dåligt. De upplever att lärarna i övriga skolämnen inte har någon förståelse för de krav som följer av deras idrottsval eller för den tid som går åt till deras träning. Detta får, enligt dem, en negativ inverkan på deras skolresultat. Enligt skolledningen har en handlingsplan för bättre samverkan tagits fram tillsammans med lärarna och Upplands Idrottsförbund. Handlingsplanen kommer att implementeras under läsåret 2013/2014.

Lärlingseleverna framför kritik mot samverkan mellan den arbetsplatsförlagda utbildningen och den skolförlagda utbildningen. Enligt dem har schemat för den skolförlagda delen av studierna ofta sammanfallit med arbetsplatsens aktiviteter och de har uppfattat att "samarbetet mellan lärarna helt har saknats". Det har för eleverna inneburit att de gått miste om vissa kurser och därför inte kunnat få ett fullständigt betyg. Även skolledningen anser att lärlingsutbildningen haft problem med samverkan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans samverkan mellan lärarna för att ge eleverna möjlighet att nå utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs åtgärda bristen.

Författning

Lgy 11 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att det vid skolenheten finns fungerande forum för samråd med eleverna, vid vilka frågor av betydelse för utbildningen behandlas.

Motivering

Enligt skollagen ska det vid skolenheten finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna, där frågor av betydelse för utbildningen behandlas.

Vid intervjuer med skolläda, lärare och elever framkommer att de klassråd som ska hållas på skolan sällan genomförs. Mentorerna är ansvariga för klassråden, men enligt lärarna är det svårt att få tiden att räcka till för mentorsuppdraget. Detta medför även att det saknas tid för att genomföra planerade klassråd. Rektor och lärare anser även att intresset för inflytande från en del elevers sida är begränsat. Flera av de elever som Skolinspektionen intervjuat framför dock att de saknar mentorstid och klassråd. "Det vore bra att kunna träffa sin mentor för samtal en gång i månaden", menar en elev. En av de intervjuade lärarna säger att "vi har blivit sämre på inflytande än tidigare". Anledningen är, enligt lärarna, dels att arbetsbördan ökat i och med gymnasiereformen och den nya betygsskalan, dels att skolans organisation förändrats. Detta har inneburit ändrade och ökade uppgifter för lärarna.

De intervjuade lärlingseleverna säger att de helt saknat forum för inflytande. Schemafrågor, bristande stöd, utebliven information om lärarbyten och extra skolaktiviteter är exempel på frågor som de känt stort behov av att få lyfta, men de har inte vetat vart de skulle vända sig, eftersom det saknats forum för sådana frågor. Både skolläda och de lärare och elever som intervjuats, anser också att elevkåren vid skolan inte fungerat. De säger att det finns en formellt inrättad elevkår, men att inga elevrepresentanter har utsetts och att inga möten genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det saknas fungerande forum för samråd med eleverna vid skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 13 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor.
- Säkerställa att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Säkerställa att rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammet anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att en elev som inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller uppvisar andra svårigheter i sin situation på skolan ska anmäla detta till rektorn, som ska se till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Vid Celsiusskolan finns enligt skolledningen och elevhälsan en tydlig delegation när det gäller anmälan om särskilt stöd. Det finns också rutiner för hur det fortsatta arbetet ska ske, samt uppgift om vilka som ansvarar för detta. Rutinerna och ansvarsfördelningen har förändrats och tydliggjorts under det senaste året, men ännu inte slagit igenom, enligt rektorn. Det innebär att det i praktiken finns oklarheter beträffande anmälan om behov av särskilt stöd och beträffande vem som ska ansvara för att åtgärdsprogram utarbetas. Hanteringen av särskilt stöd "upplevs som lite rörig", enligt elevhälsan. Konsekvensen av detta blir bland annat, enligt både lärare, skolledning och elevhälsan, att det kan bli fördröjningar av både utredningar och beslut om åtgärdsprogram och att det särskilda stöd som efter en utredning har konstaterats att en elev är i behov av inte har kunnat ges i tid. Särskilt problematisk har situationen varit för eleverna i lärlingsutbildningen. Vid intervjuer med lärlingseleverna framgår att de helt kan ha saknat stöd i ämnen där de anser att de haft svårigheter att nå målen.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på skolans åtgärdsprogram. De flesta av dessa saknar uppgifter angående vilka behov eleven har, med koppling till kunskapskraven. Istället kan elevens behov uttryckas som "Provsituationer: F i flera prov", "Praktisk hjälp och individuellt stöd i En och Ma" eller "Läxor: Sisådär". Även de åtgärder som ska genomföras är ofta alltför allmänt uttryckta, exempelvis som "Kontakt med specialläraren". Samtliga exempel som Skolinspektionen tagit del av saknar också uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att det efter introduktionsprogrammet utfärdas gymnasieintyg.
- Se till att eleven och elevens vårdnadshavare ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation minst en gång per termin.

Motivering

Enligt gymnasieförordningen ska det efter ett introduktionsprogram utfärdas gymnasieintyg i enlighet med författningarna.

Vid intervju med skolledningen framkommer att skolan inte utfärdar något gymnasieintyg efter introduktionsprogrammet.

Utvecklingssamtal

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Av intervjuer med skolledning och lärare framgår att utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare genomförs endast en gång per läsår. "Det första samtalet läggs så sent, så man hinner inte med ytterligare ett" säger en av lärarna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det inte utfärdas något gymnasieintyg efter introduktionsprogrammet. Vidare ges inte en samlad information om elevernas kunskapsutveckling minst en gång per termin. Skolan uppfyller därmed inte enligt författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

8 kap. 21 § 2010 års gymnasieförordning

15 kap. 20 § 2010 års skollag

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan, som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, samt att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Rektor ska också ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Av dokumentstudier och intervjuer med skolledning och lärare framgår att skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Skolan arbetar med ett årshjul, där den årliga elevenkäten genomförs, sammanställs och diskuteras med personalen. Utifrån de utvecklingsområden som framkommer sammanställs en handlingsplan, som kommuniceras med lärare, elever och föräldrar. I årshjulet ingår även att revidera skolans plan mot kränkande behandling, vid skolan benämnd likabehandlingsplan.

För att kunna säkerställa att inriktningen på ett systematiskt kvalitetsarbete är de nationella mål som finns uppsatta i författningarna, är en dokumenterad sammanställning av kunskapsresultaten på skolövergripande nivå ett väsentligt underlag för fortsatt planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Av utredningen framgår att skolan planerar ett arbete med en sådan sammanställning, men att det ännu inte har genomförts. Med anledning av att ett väsentligt underlag för kvalitetsarbetet saknas är Skolinspektionens samlade bedömning att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och i dokumentationen av detta.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4-6 §§ 2010 års skollag

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Andreas Mehnert.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Kerstin Ekenberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.